

Zagadnienia na egzamin licencjacki dla kierunku gospodarka przestrzenna obowiązujące w roku akademickim 2025/2026

Zagadnienia z przedmiotów obowiązkowych

Przyrodnicze podstawy gospodarowania

1. Przydatność budowlana różnych gruntów
2. Geneza, zasoby i eksploatacja surowców mineralnych
3. Wpływ rzeźby terenu na lokalizację zabudowy, rozwój rolnictwa i atrakcyjność turystyczną. Zagrożenie osuwiskowe
4. Wpływ warunków klimatycznych na rolnictwo. Warunki klimatyczne i topoklimatyczne dla lokalizacji zabudowy. Nagłe niebezpieczne zjawiska atmosferyczne
5. Woda i zasoby wodne. Rola wody w gospodarce. Rodzaje wód podziemnych, ich zasilanie oraz skutki eksploatacji. Wody powierzchniowe i ich wykorzystanie w gospodarce. Wody dla potrzeb dużego miasta. Źródła wody dla potrzeb energetyki
6. Zróżnicowanie genetyczne gleb i ich znaczenie w gospodarce. Klasyfikacja gleb dla celów gospodarczych
7. Komponenty biotyczne. Las i jego funkcje. Specyfika użytków zielonych, mokradł i torfowisk. Bioróżnorodność

Społeczno-ekonomiczne podstawy gospodarki przestrzennej

1. Scharakteryzuj konsekwencje nierównomiernego rozmieszczenia zasobów
2. Wymień i krótko opisz przyrodnicze i pozaprzyrodnicze uwarunkowania rozwoju rolnictwa
3. Omów krótko współczesne przemiany rolnictwa i ich wpływ na gospodarkę przestrzenną.
4. Scharakteryzuj współczesne przemiany przemysłu i ich wpływ na gospodarkę przestrzenną
5. Zaprezentuj mierniki rozwoju gospodarczego i poziomu życia
6. Scharakteryzuj współczesne przemiany społeczno-demograficzne i ich wpływ na gospodarkę przestrzenną
7. Wskaż rolę transportu w gospodarowaniu przestrzeni
8. Podaj typy i fazy urbanizacji oraz krótko je scharakteryzuj

Podstawy geodezji

1. Państwowa Służba Geodezyjna i Kartograficzna
2. Osnovy geodezyjne dla wykonywania pomiarów - rodzaje i konstrukcje
3. Ewidencja gruntów i budynków
4. Zbiory informacji o nieruchomościach
5. Rodzaje map wykorzystywanych w gospodarowaniu przestrzenią

Samorząd terytorialny

1. Cele i zasady reformy administracji publicznej w Polsce z 1999 r.
2. Administracja rządowa i samorządowa w regionie
3. Gmina jako organizacja - cele, zadania, zasoby

Metody badań w gospodarce przestrzennej

1. Zakres, cele i sposób prowadzenia (etapy) inwentaryzacji urbanistycznej
2. Typy genetyczno-historyczne wsi (cechy charakterystyczne)
3. Wybrane metody badań fizjograficznych
4. Wybrane metody badań socjologicznych stosowanych w gospodarce przestrzennej (badania sondażowe, ankieta, wywiad - wady i zalety poszczególnych metod)

Wstęp do gospodarki przestrzennej

1. Gospodarka przestrzenna – pojęcia podstawowe, zakres i cele
2. Podmioty i przedmiot gospodarki przestrzennej
3. Zasady gospodarowania przestrzenią
4. Ład przestrzenny i jego zakłócenia
5. Porównanie klasycznych teorii gospodarki przestrzennej
6. Lokalizacja - istota, czynniki i zmienność ich roli
7. Rozwój miasta w świetle teorii progów B. Malisza

Ekonomika miast i regionów

1. Pojęcie warunków bytowych
2. Jakość życia i ocena warunków bytowych
3. Istota efektów zewnętrznych
4. Dobra publiczne, prywatne i rynkowe
5. Internalizacja efektów zewnętrznych
6. Renta gruntowa i budowlana w teorii ekonomii
7. Konkurencyjność podmiotowa i konkurencyjność przedmiotowa układów terytorialnych
8. Teoria zasobów jako podstawa gospodarki obiegu zamkniętego w systemach miejskich

Historia urbanistyki i architektury z elementami historii gospodarczej

1. Cechy architektury i urbanistyki gotyckiej na wybranych przykładach
2. Urbanistyka i architektura miasta przemysłowego na wybranych przykładach
3. Cechy architektury i urbanistyki miasta współczesnego na wybranych przykładach

Systemy infrastruktury technicznej – funkcjonowanie i planowanie

1. Pojęcie, cechy oraz funkcje infrastruktury technicznej.
2. Miejsce infrastruktury technicznej w systemie planowania przestrzennego.
3. Zasady funkcjonowania i kształtowania infrastruktury technicznej.
4. Metody planowania, realizacji i finansowania infrastruktury technicznej

Ochrona środowiska kulturowego

1. Formy ochrony zabytków uwzględniane w dokumentach planistycznych
2. Rola stref ochrony konserwatorskiej tworzonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
3. Rola gminy w tworzeniu gminnych ewidencji zabytków

Waloryzacja i ochrona środowiska przyrodniczego

1. Stosunek człowieka do środowiska przyrodniczego w kolejnych wiekach. Modele relacji środowisko przyrodnicze – człowiek
2. Dziura ozonowa i efekt cieplarniany jako konsekwencje degradacji atmosfery w skali globalnej – przyczyny powstania i konsekwencje. Kwaśne deszcze: mechanizm powstania i skutki. Smog atmosferyczny: przyczyny i skutki dla człowieka. Sposoby zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza atmosferycznego. Przyczyny globalnego ocieplenia i kryzys klimatyczny
3. Źródła antropogenicznych zanieczyszczeń i przekształceń wód. Proces eutrofizacji wód. Ilościowa i jakościowa ochrona wód. Zasoby wodne Polski i ich ochrona. Funkcje sztucznych zbiorników wodnych
4. Erozja wodna i eoliczna gleb oraz sposoby ochrony
5. Formy ochrony przyrody w Polsce
6. Zakres opracowań ekofizjograficznych i metody waloryzacji środowiska dla różnych form użytkowania

Planowanie przestrzenne

1. Wskaż i omów ułomności mechanizmu rynkowego, które uzasadniają potrzebę planowania zagospodarowania przestrzennego.
2. Wymień i omów funkcje planowania przestrzennego.
3. Wymień i omów pożądane cechy planowania przestrzennego.
4. Wymień i omów typowe elementy struktury treści planu zagospodarowania przestrzennego o charakterze strategicznym.
5. Omów różnice między planami zabudowy, a planami struktury przestrzennej, podając przykłady takich planów.
6. Co to jest „uchwała reklamowa” (zwana też „uchwałą krajobrazową”); kto ją sporządza i w jakim celu?
7. Wskaż i omów skutki prawne i skutki finansowe uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
8. Co to jest audyt krajobrazowy i jakie pełni funkcje w systemie planowania przestrzennego?
9. Jakie są główne problemy planowania zagospodarowania przestrzennego w miejskich obszarach funkcjonalnych (w szczególności w odniesieniu do miast dużych, np. ośrodków wojewódzkich) i jakie są bariery/ ograniczenia planowania w tym zakresie w Polsce?

Projektowanie urbanistyczne

1. Wymień i omów poszczególne elementy kompozycji urbanistycznej, które są najłatwiej identyfikowane i zapamiętywane w przestrzeni miejskiej.
2. Wymień i scharakteryzuj poszczególne zespoły jakie wyróżniamy ze względu na ich formę i skalę przestrzenną.
3. Czym charakteryzują się wnętrza sprzężone? Podaj przykład wnętrz sprzężonych.
4. Wymień i omów poszczególne prawa rządzące rozwojem obszarów miejskich.

Wprowadzenie do GIS

1. Fazy rozwoju systemów informacji geograficznej.
2. Praktyczne zastosowania GIS.
3. Rodzaje danych wejściowych do GIS.
4. Kartograficzne modele danych.
5. Konwencje w kartografii.
6. Pierwsze prawo geografii i autokorelacja przestrzenna.

Metody analizy przestrzennej

1. Typy układów przestrzennych zjawisk punktowych i metody ich analizy (metoda B. Kostrubca).
2. Autokorelacja i regresja przestrzenna – pojęcia oraz zastosowanie.
3. Interakcje przestrzenne – pojęcie i metody analizy oparte na prawie Toblera i definicji sąsiedztwa.
4. Kryteria wyboru zmiennych diagnostycznych w analizie wielowymiarowej (formalne, merytoryczne, statystyczne).
5. Normalizacja zmiennych diagnostycznych w analizach wielowymiarowych – cele, rodzaje procedur ze szczególnym uwzględnieniem standaryzacji.
6. Klasyfikacja jako metoda analizy wielowymiarowej – cele, algorytm postępowania, metody podziału zbiorowości na klasy przestrzenne (taksonomia wrocławska, metody Warda i Czekanowskiego).
7. Analiza struktury przestrzennej. Metoda określania elementów wiodących w strukturze przestrzennej K. Doi.

Zagadnienia z bloków przedmiotów do wyboru

Gospodarka mieszkaniowa

1. Zakres przedmiotowy i cele gospodarki mieszkaniowej.
2. Istota i instrumenty polityki mieszkaniowej państwa.
3. Mierniki obrazujące sytuację mieszkaniową.
4. Zróżnicowanie przestrzenne sytuacji mieszkaniowej w Polsce.
5. Rola gminy w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych społeczności lokalnej

Zarządzanie gminą

1. Bariery sprawnego zarządzania rozwojem w gminie.
2. Zarządzanie strategiczne w gminie.
3. Koncepcja „smart city” a zarządzanie rozwojem gminy.

Decyzje o warunkach zabudowy

Warunki niezbędne do wydania decyzji o warunkach zabudowy

Etapy sporządzania i części składowe decyzji o warunkach zabudowy

Parametry kształtowania zabudowy w decyzji o warunkach zabudowy

Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym

1. Pojęcie i fazy partycypacji społecznej.
2. Metody i narzędzia wykorzystywane partycypacji społecznej.
3. Budżet obywatelski jako narzędzie aktywizacji społecznej.
4. Społeczeństwo obywatelskie i formy uczestnictwa w życiu publicznym.
5. Rola i formy angażowania interesariuszy.

Kształtowanie bezpiecznej przestrzeni publicznej

1. Jakie są główne założenia strategii CPTED (Crime Prevention Through Environmental Design)?
2. Jakie są główne założenia programu Veilig Wonen?
3. Jakie są główne założenia programu Secured by Design?
4. Wymień co najmniej pięć postaci, które wniosły swój wkład w rozwój teorii kształtowania przestrzeni bezpiecznych. Przedstaw dokładniej jedną z nich.
5. Przedstaw założenia i zastosowanie teorii wybitych szyb.
6. Wymień rekomendacje dla praktyki planistycznej z zakresu prewencji przestrzennej.
7. Scharakteryzuj przykłady dobrych realizacji osiedli mieszkaniowych w Polsce, zgodnych z rekomendacjami kształtowania przestrzeni bezpiecznych.

Architektura krajobrazu

1. Etapy projektowania terenów zieleni. Rodzaje projektów - zawartość, skala, warunki w jakich muszą być wykonane.
2. Zasady kompozycyjne-ogólnie.
3. Zasady kompozycji w architekturze krajobrazu, wg kategorii obiektu: roślinność, woda, murawy, ogrodzenia, ciągi komunikacyjne, MFA, itd.
3. Elementy wnętrza krajobrazu. Relacje zachodzące między poszczególnymi elementami krajobrazu.
4. Elementy panoram widokowych, ich wyznaczanie, ocena.

Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych

1. Delimitacja obszarów zdegradowanych i rewitalizacji w miastach.
2. Gminny Program Rewitalizacji – obowiązkowe elementy.
3. Partycypacja w procesach rewitalizacji.
4. Ustawowe instrumenty wdrażania rewitalizacji.

Gospodarka nieruchomościami

1. Definicja i cechy nieruchomości.
2. Wartość nieruchomości - metoda porównawcza, dochodowa i kosztowa.
3. Podstawy prawne gospodarowania nieruchomościami.
4. Formy władania nieruchomością.

Obiekty kulturowe w krajobrazie

1. Jakie funkcje pełni dziedzictwo kulturowe. Omów na wybranych przykładach z terytorium Polski
2. Czym są negatywne zasoby kultury. Omów na wybranych przykładach
3. Materiały i źródła wykorzystywane w badaniach z zakresu historii osadnictwa
4. Zagrożenia dóbr kultury. Omów na wybranych przykładach
5. Krajobraz historycznego założenia cmentarnego i jego znaczenie społeczno-kulturowe
6. LiDAR w identyfikacji i inwentaryzacji dziedzictwa kulturowego